

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000-105/359- /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, budapesti lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 192/2009. (VI. 24.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak

h e l y t a d o k.

A határozat ellen a Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A Panaszos a vele szemben 2009. március 15-én Budapesten, egy V. kerületi térnél foganatosított rendőri intézkedés miatt fordult panasszal a Független Rendészeti Panasztestülethez (a továbbiakban: Panasztestület). Panaszában kifogásolja a vele szemben lefolytatott szabálysértési eljárást, valamint a kiszabott büntetést, emellett a Gyorskocsi utcai fogdában történt, 2009. március 15-én 19:15 órától 2009. március 16-án 00:30 óráig tartó előállításának tényét is.

Beadványában a fentiekén kívül az előállítása körülményeit is panaszolja: levetkőztették, kamerába mondatták az adatait, valamint „végigkamerázták a teste minden ismertetőjegyét” a fogdába helyezés előtt, hozzátartozóit, valamint az épületben tartózkodó ügyvédek (véltetően a Nemzeti Jogvédő Szolgálat munkatársait) az előállítás tartama alatt nem értesíthette.

A Panaszost a BRFK V. ker. Rendőrkapitányság, mint Szabálysértési Hatóság 01805/2167-2/2009. szabs. sz. határozatával jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt 40 000 Ft pénzbírsággal sújtotta.

A panaszos a fentiek miatt ügye kivizsgálását kérte a Panasztestülettől.

II.

A Panasztestület a vizsgálatot követően hozott állásfoglalásában megállapította, hogy a panaszossal szemben foganatosított előállítás jogszerű, annak során az arányosság követelménye nem sérült.

Budapest rendőrfőkapitánya 2009. március 14-én 0:00 órától 2009. március 16-án 8:00 óráig Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el¹ (01000/12945/2009. ált. sz. egyedi utasítás²). Az előállításra azért került sor, mert egy be nem jelentett „rendezvény”

¹ Rtv. 30. § (1) A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

(2) A Rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

(3) A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

(4) A Rendőrség a nyilvános forgalom számára nyitva álló helyen örizetlenül hagyott, a közbiztonságra veszélyt jelentő tárgyat szükség esetén az elvárható gondossággal eltávolíthatja, megsemmisítheti.

² A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 39. § (1) A fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott-tartózkodókat igazoltatják.

után a panaszos a Szent István Bazilika feljárójánál tartózkodva hangosan szidalmazta a rendőröket, valamint a velük szolgálatot teljesítő kutyákat. A panaszos ezzel szemben azt állította, hogy ő csak „sétálgatott” a helyszínen, a „kutyusokkal” szeretett volna „foglalkozni” (01805/2167-1/2009. szabs. jegyzőkönyv). Felszólították, hogy a területet a Deák tér irányába hagyja el, azonban ennek a panaszos nem tett eleget, hanem futva megindult az ellenkező irányba, a rendőrsorfallal mögé. A Bazilika oldalánál lévő gépkocsi-feljárónál kifeszített lánccal elesett, majd elfogásra került, de ellenállását így is földre vitellel kellett megtörni.

A panaszos a vele szemben, a Szent István Bazilikánál fogatosított intézkedést, valamint az annak során alkalmazott testi kényszer tényét, végrehajtásának módját nem panaszolta („szokásos rendőri eljárás történt, nem bántottak, nem rúgtak, végig normálisak voltak a rendőrök, nincs miért panaszt tegyek” – 01805/2167-1/2009. szabs. jegyzőkönyv). Megállapítható tehát, hogy a panaszossal szemben, a fenti helyszínen végrehajtott intézkedés valóban jogszerű, szakszerű és az elérendő célhoz mérten (az ellenállás megtörése és a hatóság elé állítás) arányos volt.

Az állásfoglalás megállapítja, hogy a panaszos előállítása után sérültek az emberi méltósághoz való alapvető jogai, személyi szabadsága, panaszjoga, valamint a vele történtek „összefüggésbe hozhatók a megalázó elbánás alkotmányos tilalmával”. Ezeknek a panaszoknak, a jelen határozat III. fejezetében kifejtettek és a Panasztestület állásfoglalásában foglaltak alapján helyt adok.

III.

1./ A fogvatartást megelőző „vizsgálatokat” illetően – „Budapest Rendőrfőkapitánya a médiában megjelent információk alapján azonnali hatállyal belső vizsgálatot rendelt el annak tisztázása érdekében, hogy a 2009. március 15-én a Kossuth térről előállított két férfi rendőrségi fogdába történő befogadásának körülményei megfeleltek-e a jogszabályi előírásoknak.”³

A panaszolt intézkedéseknek abban az esetben lett volna helye – nem csak hatóság, hanem az előállított személy érdekében is (elsősorban azért, hogy önmagában, vagy a vele egy helyiségben elhelyezett személyekben ne tudjon kárt tenni) –, ha a panaszost őrizetbe vették volna. Jelen esetben azonban előállított személyről van szó: „a vizsgálat során

(2) Fokozott ellenőrzés végrehajtását az egész ország területén vagy több megye illetékességi területén az országos rendőrfőkapitány, a büntügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató, illetékességi területén a rendőrfőkapitány, a büntügyi igazgató, a rendészeti igazgató, a rendőrkapitány vagy az ügyeletvezető, határrendészeti kirendeltség vezetője, továbbá a hatáskörük szerint ellátott speciális feladatok végrehajtása során a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a Köztársasági Őrezred parancsnoka vagy a Készenléti Rendőrség parancsnoka rendelheti el.

(3) A (2) bekezdésben meghatározottaknak megfelelően, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása érdekében fokozott (határrendészeti) ellenőrzést rendelhet el az országos rendőrfőkapitány, a rendészeti főigazgató vagy a határrendészeti főosztályvezető, a rendészeti igazgató vagy a határrendészeti tevékenységért felelős vezető, a rendőrkapitány vagy a határrendészeti tevékenységért felelős vezető, a határrendészeti kirendeltség vezetője vagy a határrendészeti helyettese, Repülőtéri Rendőr Igazgatóságon a rendészeti igazgató-helyettes, a határrendészeti vagy a határellenőrzési osztály vezetője.

(4) A tervezett fokozott ellenőrzést a jogosult vezető előzetesen szükség szerint, az elrendeltet pedig a végrehajtását követően előjárójának jelenti.

³ A BRFK Közleménye, http://www.police.hu/friss/BRF-20090318_90.html

megállapítást nyert, hogy a befogadásra vonatkozó jogszabályt tévesen alkalmazták a rendőrök, valamint az előállítottak étkeztetésére vonatkozó szabályokat megszegték.”

A belső vizsgálat során megállapított hibás intézkedések miatt fegyelmi felelősségre vonásokra került sor, a befogadás szakszerűségéért felelős vezető, valamint a befogadást végrehajtó személyi állománnyal szemben.

2./ Jogellenes és szakszerűtlen körülmények között történt tehát a Panaszos fogdán történő befogadása, a ruházat levételére történő utasítás, majd a Panaszos testének szemrevételezéssel történő megvizsgálása. Az előállított személyek jogaira, kötelezettségeire nem vonatkozik részletes szabályozás, emellett a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet, illetve a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet sem fogalmaz egyértelműen az előállítottakra vonatkozóan.

3./ A Panasztestület szerint aggályos, hogy a panaszosnak hozzátartozói és a Nemzeti Jogvédő Szolgálat értesítésére nem volt módja, mely álláspont vitathatatlan. Ilyen esetekben a tájékoztatási kötelezettség és az értesítés lehetőségének biztosítása a Rendőrséget terheli, „mindazonáltal jelen ügyben a Testület a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jog sérelmében a panaszos, valamint a rendőrség állítása szerinti feloldhatatlan ellentét miatt nem tud állást foglalni”. A panaszosnak ráadásul „több alkalommal felajánlották jogi képviselő igénybevételének lehetőségét, de ő azzal nem kívánt élni” (01805/2167/5/2009. sz. jelentés).

4./ A tisztességes eljáráshoz fűződő jog kérdésével szorosan összefügg, hogy az előállítás tartamáról szóló igazoláson (01000/517362/2009. id. sz. irat) az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának, valamint a Helsinki Biztoságnak a címe rosszul szerepel, a Panasztestülethez fordulás lehetősége pedig fel sincs rajta tüntetve. Annak érdekében, hogy az állampolgárok jogai a lehető legteljesebb mértékben, csorbítatlanul érvényesüljenek e területen is, Budapest rendőrfőkapitánya a szükséges intézkedéseket megtette.

Fentiek alapján – elfogadva a Panasztestületnek a súlyos alapjogsérelemre vonatkozó megállapításait – a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) - (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdése, a 92. § (1) bekezdése, a 93/A. § (7) és (9) bekezdései;
- a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 152/A. §-a;
- a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet;
- a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995 (XII. 13.) BM rendelet.

Budapest, 2009. július „ „

Dr. Bencze József r. altábornagy